Vlada Crne Gore
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

S T R A T E G I J A

SARADNJE SA ISELJENICIMA ZA PERIOD 2015-2018. GODINE

- NACRT -

Podgorica, maj 2015. godine

I UVOD

Iseljavanja su neodvojivi dio ljudskog roda i predstavljaju izraz prirode i čovjekove potrebe da traži pogodnije destinacije za život. Na našim prostorima taj fenomen je kroz istoriju bio još izraženiji usljed čestih ratnih dešavanja, nerodnih godina i mukotrpnog života, pa su pojedinci ili grupe bili spremniji da se otisnu u neke druge krajeve koji su u tom momentu obećavali bolji i srećniji život.

Registrovana iseljavanja sa prostora Crne Gore sežu u prvu polovinu 16. vijeka, pa i dalje. Za tih pet vjekova, sudbine iseljenika su bile različite. Mnogi su ostali u 'obećanim zemljama', dok su se mnogi, usljed promjena okolnosti zbog kojih su se iselili, vratili. No, dobar dio potomaka iseljenika sa prostora Crne Gore, naročito onih koji su se iselili u prekookeanske zemlje prije sto i više godina, prilično je izgubio osjećaj za zemlju svog porijekla, jezik, tradiciju, kulturu. Zadržali su samo saznanje da potiču iz jedne male balkanske države, prepušteni asimilaciji većinskih naroda u svom okruženju. Slično se dešava i sa iseljenicima koji su prije 50-tak godina iz ekonomskih razloga napustili Crnu Goru, iselivši uglavnom u države Zapadne Evrope. Konačno, slična sudbina, vjerovatno, čeka i iseljenike i njihove potomke koji su se iselili zbog ratnih prilika na ovim prostorima 90-tih godina prošlog vijeka, iako, kao grupacija koja se rodila u Crnoj Gori, još uvijek ima sačuvane kulturne i tradicionalne osobenosti sa ovih prostora. Dodatno, iseljenicisu danas i svi oni koji su se u određenom periodu, uglavnom tokom cjelokupnog postojanja Jugoslavije, iselili u druge djelove te bivše, zajedničke države.

Ova **Strategija** ima za cilj da, kod naših iseljenika i njihovih potomaka, što više očuva osjećaj pripadnosti Crnoj Gori kao matičnoj državi. Ona treba da podsjeti da država misli na njih, od pružanja makar razumijevanja za probleme koje imaju, do tretiranja kao mogućeg privrednog partnera.

Strategija saradnje Crne Gore sa iseljenicima za period 2015-2018. godine (u daljem tekstu Strategija) predstavlja ključni dokument kojim će se određivati pravac i očuvati kontinuitet u jačanju odnosa Crne Gore i njenih iseljenika.

U posljednjih devet godina, od obnavljanja nezavisnosti, rad sa iseljenicima je postao još veći izazov za Crnu Goru, iako je sam model saradnje kudikamo kompleksniji nego kod nekih okolnih, nacionalnih država. U tom smislu, za građansku, multietničku i multivjersku Crnu Goru je očuvanje državnog identiteta i osjećaja pripadnosti državi Crnoj Gori jedan od prioritetnih ciljeva, pri čemu se ne smije ugroziti elementarno pravo svakog pojedinca na svoju tradiciju, nacionalnu i vjersku osobenost.

U odnosu na nekadašnje iseljeničke prilike, kad su komunikacije sa matičnom državom bile ponekad nemoguće, a uglavnom spore i rijetke, danas, u eri procvata globalnih komunikacija i

mreža, možemo slobodno reći da, sa tehnološkog stanovišta, nema prepreka jednoj intenzivnoj i plodnoj saradnji. No, naravno, to nije dovoljno.

Ova Strategija je svakako prirodan nastavak prethodne Strategije koja se odnosila na period 2011-2014 i koja je definisala magistralne pravce saradnje Crne Gore sa iseljenicima. Oni dugoročno ostaju temeljni uz dopune sadržajima koje donosi novo vrijeme i nove okolnosti.

Saradnja sa iseljenicima nije samo posljedica želje Crne Gore da se time bavi, već i obaveza na osnovu relevantnih zakonskih rješenja da štiti prava svojih građana u inostranstvu, razvija I unapređuje odnose svojih iseljenika sa maticom i pruža pomoć iseljeništvu, u cilju očuvanja I jačanja njegovog državnog identiteta, kao i posebnih nacionalnih, kulturnih I jezičkih identiteta. Na to je, kao na suverenu državu, obavezuje i prihvatanje međunarodnih akata, između ostalih Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda i Konvencije o zaštiti i promovisanju raznolikosti kulturnih izraza. Intenzivan proces pristupanja Evropskoj uniji i NATO-u svakako nameće još jaču privrženost tim osnovnim principima, pravima i obavezama.

Struktura Radne grupe za izradu Strategije i Akcionog plana njene realizacije je multiresorna i čine je predstavnici institucija koje se u svojim aktivnostima susrijeću i sa iseljenicima (MVPEI, skupštinski odbor, ministarstva kulture, prosvjete, ekonomije, turizma, unutrašnjih poslova, ljudskih i manjinskih prava, nauke i Matica crnogorska). Strategija se odnosi na period od četiri godine koji je i najpogodniji za realizaciju većine projekata i aktivnosti. Akcioni plan će se odnositi samo na 2015. godinu jer se vrlo brzo očekuje usvajanje Zakona o saradnji sa iseljenicima na Skupštini Crne Gore, koji treba da definiše i značajnija budžetska sredstva za pitanja saradnje sa iseljenicima,što svakako opredjeljuje i količinu projekata i aktivnosti koje će se kroz Akcioni plan definisati.

Rad i aktivnosti na saradnji sa iseljenicima nijesu jednostavni, ali su plodovi dobrog rada itekako veliki. Iseljeničke zajednice u državama prijema često nijesu dovoljno povezane, pa saradnja sa njima mora biti strpljiva i postepena. Specifična je zato što se u nju moraunijeti i jedan ljudski, humani i emotivni pristup. Iseljenici su kategorija ljudi koja često, zbog jake privrženosti zavičaju i velikih očekivanja od svoje matične države, u toku zajedničke saradnje naiđe na nepremostive teškoće. No, cijeneći ljudske, intelektualne i ukupne potencijale iseljenika, neophodno je ostvariti dobru koordinaciju i upravljanje tim potencijalom, kako bi država Crna Gora realizovala dalji društveno-ekonomski prosperitet i jačala njen građanski i multietnički koncept. Jer, iseljenici nijesu pasivni, izdvojeni dio našeg društva negdje daleko, već objektivna razvojna šansa i poluga Crne Gore.

U ovom dijelu vrijedi istaći i obavezu obilježavanja 100 godina stradanja preko 350 crnogorskih ratnih dobrovoljaca, koji su krajem 1915. godine doživjeli havariju na brodu Brindizi kod albanske luke Medova. Nema većeg datuma od tog u istoriji crnogorskih iseljavanja, a ni većeg patriotizma,koji je i danas često uslov svake dobre saradnje sa iseljenicima.

- Iniciranje otvaranja kulturnih centara Crne Gore u sredinama sa najbrojnijom iseljeničkom populacijom;
- Jačanje bibliotečkog fonda (izdanja na jezicima naroda i nacionalnih manjina Crne Gore) u cilju očuvanja jezika i kulture, kako u iseljeničkim organizacijama, tako i u diplomatsko-konzularnim predstavništvima;
- Podsticanje prikupljanja i čuvanja muzejskog materijala i obrazovanje istraživačko-dokumentacionog centra iseljenika, kao posebne muzejske zbirke u okviru neke od postojećih javnih ustanova koje se bave muzejskom djelatnošću.

2. Očuvanje državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori

Na planu očuvanja državnog identiteta i pripadnosti državi Crnoj Gori, nadležne institucije moraju nastaviti dosadašnji rad na podsticanju građanske svijesti, privrženosti i pripadnosti iseljenika državi Crnoj Gori na način kako iseljenici u razvijenim demokratijama doživljavaju pripadnost državi nezavisno od porijekla,etničke ili vjerske pripadnosti. U tom smislu, potrebno je nastaviti:

- Uz neophodno uvažavanje nacionalnih, vjerskih i drugih osobenosti, ohrabrivanje, jačanje i formiranje nedjeljivog crnogorskog državnog identiteta, kao i jačanje I afirmisanje svijesti o pripadnosti državi Crnoj Gori;
- Podsticanje multietničnosti i multikonfesionalnosti u iseljeničkim organizacijama, kao garant osjećaja pripadnosti zajedničkoj državi;
- Afirmisanje konstituisanja iseljeničke strukture kao promotera crnogorskih interesa u zemlji prijema, crnogorskog državnog identiteta i kao faktora unapređivanja bilateralne saradnje;
- Pripremanje informacije o odgovarajućim modelima organizacije dopunske nastave u iseljeničkim sredinama;
- Angažovanje iseljenika iz Crne Gore koji su istaknuti naučnici, umjetnici, sportisti, uspješni poslovni ljudi, kao i njihovih prijatelja, poslovnih partnera, kolega i ostalih kontakata, na planu promocije i afirmacije interesa Crne Gore na međunarodnom planu;
- Kontinuirano pratiti potrebe iseljenika, planirati i osmišljavati sve vrste projekata koji se organizuju u iseljeništvu, a koji za cilj imaju očuvanje i njegovanje državnog identiteta i jačanje pripadnosti matičnoj državi Crnoj Gori;
- Jačanje kapaciteta naših postojećih diplomatsko-konzularnih predstavništava, kao i otvaranje novih, u zemljama sa najvećim brojem crnogorskih iseljenika, te njihov aktivan odnos prema potrebama i interesima iseljenika;
- Ustanovljenje 'Dana iseljenika Crne Gore', kao priliku okupljanja crnogorskih iseljenika i aktuelizaciju tema od značaja za status iseljeništva;

- U sredinama sa najvećom koncentracijom iseljenika, angažovanje na projektu 'Crnogorska kuća', koja bi okupljala iseljenike u duhu najbolje tradicije građanske, multietničke i multivjerske Crne Gore, čime bi se jačao državni identitet, kreirali i realizovali projekti od interesa za iseljenike i afirmaciju Crne Gore;
- Inicirati i podržavati osnivanje posebnog knjižnog fonda na crnogorskom jeziku i pismu i knjiga i publikacija autora iz Crne Gore na jezicima u službenoj upotrebi, u bibliotekama u zemljama sa većom koncentracijom iseljenika iz Crne Gore;
- Ustanovljavanje i dodjeljivanje nagrada iseljenicima i iseljeničkim organizacijama za poseban doprinos na planu jačanja veza sa Crnom Gorom, za očuvanje državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori, za doprinos u oblasti nauke, kulture i sporta, diplomatije i promocije Crne Gore, unapređenja privrednog partnerstva sa Crnom Gorom, kao i na planu donatorstva i dobročinstva;
- Podršku postojećim udruženjima iseljenika, kulturnim centrima i ostalim oblicima organizovanja;
- Pripreme obilježavanje 100-godišnjice stradanja preko 350 crnogorskih iseljenika u brodolomu kod albanske luke Medova, 1915. godine.

3. Jačanje obrazovne, naučne i sportske saradnje

U cilju jačanja obrazovne, naučne i sportske saradnje, nadležne institucije u predstojećem periodu koji pokriva ova Strategija moraju nastaviti aktivnosti iz prethodnog perioda koje su definisale glavne smjernice i pokušati ih unaprijediti novim sadržajima. U tom smislu treba:

- Nastaviti povezivanje obrazovnih i naučnih institucija i pojedinaca iz Crne Gore sa iseljenicima i njihovim organizacijama i podsticati njihovu saradnju, kao i sa relevantnim ljudskim i naucnim potencijalima u svijetu;
- Osmišljavati programe koji jačaju obrazovnu, naučnu i sportsku saradnju sa iseljenicima, saradnju među mladima, razmjenu naučnih i stručnih potencijala između Crne Gore i zemalja prijema;
- Formirati baze podataka o našim visokoobrazovanim stručnjacima u inostranstvu, na univerzitetima i u naučno istraživačkim institucijama;
- Podsticati saradnju i povezivanje obrazovnih ustanova iz Crne Gore sa organizacijama iseljenika;
- Podsticati razmjenu učenika i studenata između Crne Gore i zemalja u kojima iseljenici žive, u skladu sa budućim bilateralnim sporazumima;
- Omogućiti upis iseljenika u ustanove visokog obrazovanja u Crnoj Gori pod jednakim uslovima kao za studente iz Crne Gore, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i statutima ustanova visokog obrazovanja.
- Podsticati uključivanje naučnika i stručnjaka porijeklom iz Crne Gore u posebne naučno-istraživačke projekte od interesa za Crnu Goru, koje realizuju crnogorske institucije kao i sistemsko rješavanje njihovog stručnog statusa u institucijama iz kojih su krenuli u svijet;

- Stvarati uslove za stipendiranje naših studenata, polaznika magistarskih i doktorskih studija, u zemljama prijema;
- Izraditi bazu podataka o fondacijama i legatima za stipendiranje crnogorskih studenata koje su osnovali naši iseljenici u inostranstvu;
- Nalaziti načine za primjenu znanja i iskustva naših stručnjaka u iseljeništvu, naročito u oblasti visokih tehnologija;
- Raditi na organizaciji skupova i konferencija u Crnoj Gori, gdje bi učestvovali naši naučnici iz iseljeništva,predstavnici domaćih istraživačkih institucija, državnih ustanova i poslovne zajednice i gdje bi se precizirale konkretne oblasti i modaliteti saradnje koji bi obostrano bili korisni i za naučnike iz iseljeništva i za sve zainteresovane strane u Crnoj Gori;
- U cilju sprečavanja daljeg 'odliva mozgova' u inostranstvo, izraditi programe koji bi stimulisali povratak mladih stručnjaka nakon završetka obrazovanja na eminentnim svjetskim univerzitetima;
- Podržati dalje organizovanje Ljetnje škole jezika i kulture "Crna Gora, moja postojbina" čiji su polaznici djeca iseljenika, sa ciljem usavršavanja znanja crnogorskog jezika i i boljeg upoznavanja kulture i istorije Crne Gore;
- Podržati organizovanje nastave dopunskog obrazovanja i vaspitanja u državama u kojima iseljenici žive, u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju (član 29 i član 30);
- Sarađivati sa sportskim organizacijama i istaknutim pojedincima među iseljenicima i povezivati ih sa sportskim asocijacijama i klubovima iz Crne Gore;
- Razmjenjivati informacije i stručne publikacije i literaturu iz oblasti obrazovanja, nauke i sporta;
- Formirati baze podataka o stručnim, naučnim i sportskim poslenicima i sportistima iz iseljeništva;

4. Informisanje i povezivanje

Informisanje iseljenika i povezivanje sa Crnom Gorom u sljedećem periodu treba unaprijediti, ne samo nastaviti ono što je bilo definisano prethodnom Strategijom. U tom smislu, treba nastojati da se dodatno, putem medija, publikacija i drugih oblika komuniciranja iseljenici informišu o svim pitanjima od interesa za Crnu Goru i iseljenike, na crnogorskom i jezicima u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, kao i jezicima zemalja prijema sa najvećom koncentracijom iseljenika. Dakle, aktivnosti na koje treba staviti akcenat u ovoj oblasti bile bi:

- Poboljšanje postojećih vidova komunikacija i saradnje sa iseljenicima: internetwebportali, e-maildiskusije,elektronskapošta, forumi i blogovi, društvene mreže (internet sajtovi i portali, facebook, twitter, skype...), publikovanje časopisa iz oblasti kulture, satelitskiidrugitelevizijskiprogrami, radioemisijeidrugiaudio-vizuelni materijali;

- Organizovanje „Parlamenta iseljenika", uz predlog da to bude 18. decembra, kada je Međunarodni dan migranata, Cetinjskog parlamentarnog foruma sa temom o iseljenicima, godišnje međunarodne interparlamentarne konferencije na temu „Uloga i značaj odbora u zakonodavnom procesu zaštite prava i interesa iseljenika";
- Imenovanje predstavnika iseljenika u programskom savjetu RTV Crne Gore (posebno u koncipiranju Satelitskog programa);
- Periodično ažuriranje postojećih podataka u informativnim priručnicima o iseljenicima i iseljeničkim organizacijama;
- Jačanje komunikacije, međusobnog informisanja i izdavačke djelatnosti;
- Priprema i distribucija publikacija i informacija o Crnoj Gori, njenom istorijskom nasljeđu, vrijednostima i dostignućima u oblasti kulture, ekonomije, turizma i dr.
- Intenziviranje kontakata sa iseljenicima i njihovim organizacijama: susreti, sastanci, manifestacije, okrugli stolovi, isl;
- Uspostavljanje registara i baza podataka o iseljenicima i njihovim organizacijama: ukupni pregled iseljeništva, izrada statistike po raznim kriterijumima (starosna struktura, profesija, lokacija, vrijeme iseljavanja, i sl.);
- Podsticanje na organizovanje i umrežavanje iseljenika i njihovih organizacija;
- Unapređenje saradnje ipomoć medijima koji djeluju u iseljeništvu;
- Informisanje iseljenika – preko internet sajta Uprave za dijasporu – nastaviti objavljivanje vijesti važnih za iseljenike;
- Transformacija i migracija postojećeg sajta Uprave za dijasporu u domen gov.me sa standardizovanim načinom administracije;
- Istraživanje iseljavanja u države koje su institucionalizovale problematiku imigracija (Sjeverna i Južna Amerika);
- realizacija projekta 'Iseljenici iz Crne Gore u Sjedinjenim Američkim Državama 1900-1910';
- Stimulisanje projekata istraživanja iseljavanja u Crnoj Gori i inostranstvu;
- Kontinuirano angažovanje DKP u radu sa iseljenicima, sugerisanje traženja boljih formi organizovanja i komunikacija sa maticom;
- Vodjenje posebne evidencije o 'naučnoj dijaspori', kao izuzetno značajnom aspektu saradnje sa iseljenicima, ažuriranje i unapređenje postojeće baze u projektu 'Naučna mreža';
- Organizacija Konferencije koja će okupiti naučnike iz iseljeništva i predstavnike državnih organa, domaćih istraživačkih institucija, poslovne zajednice, itd, a koja bi trebalo da unaprijedi korišćenje naučnog potencijala koji imamo među iseljenicima;
- Organizacija godišnjih tematskih sjednicana kojima će učestvovati predstavnici zainteresovanih društava iseljenika iz Crne Gore širom svijeta, a raspravljalo bi se o pitanjima koja su od bitnog značaja za iseljeništvo, kao i posebne tematske sjednice sa predstavnicima naših udruženja iseljenika u zemljama regiona;

- Godišnja organizacija tematske sjednice sa nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima iseljenika iz Crne Gore i drugim institucijama van državne uprave;
- Izrada istraživačkih radova i istraživanja o temama koja su od značaja za iseljenike.

5. Zaštita prava i položaja iseljenika

Zaštita prava i položaja iseljenika mora uvijek da bude predmet posebne pažnje nadležnih institucija, prije svega Uprave za dijasporu, MVPEI i skupštinskog Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, kao i nadležnih ministarstava za unutrašnje poslove, manjinska prava, zdravstvo, socijalnu zaštitu, ekonomiju i finansije. Osim što prate donošenje i izmjene propisa kod nas i u zemljama prijema, koji tretiraju problematiku iseljenika, moraju i da rade na stvaranju pretpostavki, pogodnosti i olakšica za povratak iseljenika u Crnu Goru i njihovu integraciju u društvo. U tom smislu, priritetne obaveze i za naredni period bile bi:

- Praćenje ostvarivanja ljudskih I manjinskih prava naših iseljenika u zemljama prijema i preduzimanje aktivnosti u svrhu poboljšanja njihovog statusa, zaključivanjem odgovarajućih sporazuma, u skladu sa najvišim međunarodnim standardima;
- Praćenje i analiza aktuelnih propisa u zemljama prijema koji regulišu pitanja od interesa za naše iseljenike, a tiču se učenja I očuvanja jezika, kulture I tradicije, načina organizovanja iseljenika I sl, i pružanja sistemske podrške u tom pravcu;
- Analiza mogućnosti i opravdanosti zaključivanja sporazuma o dvojnom državljanstvu sa pojedinim državama;
- Olakšavanje postupka za sticanje crnogorskog državljanstva iseljenika i njihovih potomaka, osoba u braku sa crnogorskim državljanima, djece iz mješovitih brakova i dr. (izmjenama i dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu);
- Iniciranje i zaključivanje sporazuma između Crne Gore i zemlje prijema o međusobnom priznavanju vozačkih dozvola;
- Sprovođenje postojećih i iniciranje zaključivanja novih međunarodnih ugovora od značaja za iseljenike (iz nadležnosti MUP CG);
- Razmotriti pokretanje inicijative za odgovarajuće izmjene domaćeg zakonodavstva u cilju obezbjeđivanja uslova za ostvarivanje prava naših državljana u iseljeništvu da ostvare svoje biračko pravo u diplomatsko-konzularnim predstavništvima i pokretati inicijative za donošenje zakona, međudržavnih ugovora i drugih pravnih akata, a u skladu sa interesima iseljenika;
- Razmatranje mogućnosti potpisivanja sporazuma, po ugledu na sporazum potpisan sa Republikom Hrvatskom vezano za položaj manjina, sa Makedonijom i Kosovom;
- Razmotriti mogućnost otvaranja novih konzulata u sredinama gdje žive naši sunarodnici, npr. u Skadru u Albaniji;
- Razmotriti inicijativu uvođenja tzv. 'iseljeničkih knjižica' za državljane Crne Gore koji žive i rade u inostranstvu.

6. Unapređivanje privrednog partnerstva

Saradnja sa iseljenicima u velikoj mjeri danas počiva na mogućnosti da, uz obostrani interes, iseljenici i država sarađuju na privrednom planu kao partneri. Iseljenici su populacija koja u mnogim slučajevima ima za cilj investiranje svog kapitala u zemlju svog porijekla. U tom smislu, naša državna uprava (posebno institucije nadležne za ekonomiju finansije, turizam, iseljenike, kao i na nivou lokalne samouprave) u narednom periodu treba da:

- Podstiče povezivanje privrednika i privrednih udruženja iz zemalja prijema sa privrednim subjektima u Crnoj Gori putem organizovanja prezentacija, poslovnih konferencija, okruglih stolova i drugih vidova poslovnih okupljanja, tokom zvaničnih državnih posjeta zemljama prijema;
- Obezbjeđuje stručnu i logističku podršku (propagandni i reklamni materijali dr.) iseljeničkim organizacijama i crnogorskim počasnim konzulima u organizovanju poslovnih, kulturnih, turističkih i drugih promocija u zemlji prijema;
- Podstiče i afirmiše aktivniji odnos državnih organa prema crnogorskim iseljenicima, kroz njihovo uključivanje u rad međudržavnih komisija za ekonomsku saradnju, koje se održavaju shodno bilateralnim Sporazumima o ekonomskoj saradnji, koje je Crna Gora potpisala sa drugim državama;
- Inicira zaključivanje međunarodnih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i zaštiti i promociji investicija;
- Sagledava opravdanosti i prioritete za zaključivanje Memoranduma o razumijevanju iz oblasti ekonomske saradnje;
- Promoviše projekte bržeg razvoja narazvijenih područja i privrednih djelatnosti od posebnog društvenog značaja koje Ministarstvo ekonomije realizuje u saradnji sa drugim nadležnim institucijama;
- Organizuje konferenciju radi povezivanja istaknutih naučnika i privrednika iz iseljeništva sa predstavnicima domaćih istraživačkih institucija i sa eminentnim privrednim subjektima, shodno projektu "Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost;
- Predlaže mjere i mehanizme podsticanja ulaganja iseljenika, posebno u oblastima primjene novih tehnologija i bržeg razvoja nerazvijenih područja, definisanja biznis zona, umrežavanja privrednika i stručnjaka iseljenika kroz specifične forme organizovanja (komore, poslovna udruženja, finansijske fondove i dr.) i njihovo povezivanje sa odgovarajućim komorama, fondovima i udruženjima u Crnoj Gori;
- Intenzivira saradnju sa iseljenicima u promotivnim aktivnostima u oblasti turizma na osnovu Strategije razvoja crnogorskog turizma, kao promoterima i ambasadorima crnogorskih nacionalnih interesa i kontinuirano sarađuje između crnogorskih poslenika i iseljenika na tom planu;
- Kreira baze turističkih agencija i ugostiteljskih objekata u iseljeništvu u pravcu promocije i prodaje turističkog proizvoda Crne Gore i gastronomskih specijaliteta;

- Afirmiše i podstiče mlade iz iseljeništva organizacijom posebnih dogadjaja u Crnoj Gori u koje će se aktivno uključiti u smislu organizatora ili posjetilaca;
- Unapređuje komunikaciju posredstvom društvenih mreža(facebook, twitter);
- Informiše iseljenike o aktuelnim projektima u oblasti turizma i održivog razvoja, investiciono-razvojnim projektima, integrisanoj turističkoj ponudi Crne Gore i modelima prezentacije na medjunarodnom tržištu(sajmovi, berze, organizacija studijskih grupa, PR, promotivni kanali, brošure, web portali, društvene mreže), kao i o kalendaru kulturnih, sportskih, privrednih, investicionih, gastronomskih i drugih manifestacija u Crnoj Gori sa ciljem aktivnog učešća, privlačenja široke mreže iseljenika, kao i potencijalnih turista i investitora iz zemalja u kojima žive iseljenici;
- Aktivno uključuje Ministarstvo zaduženo za turizam u organizacione aktivnosti susreta iseljenika u Crnoj Gori, na kojima bi kao gosti mogle da budu prisutne i značajne ličnosti iz sfere politike, privrede, kulture, umjetnosti, sporta, turizma iz zemlje gdje naši ljudi žive i za koje oni procjenjuju da mogu pružiti doprinos saradnji, sa ciljem upoznavanja sa dešavanjima u Crnoj Gori i mogućnostima koje pruža;
- Povezuje naše hotelske kompanije i turističke agencije, udruženja i organizacije sa sličnim organizacijama u inostranstvu posredstvom mreže iseljenika;
- U okviru naučno-tehničke saradnje i edukacije zaposlenih u turističkim kompanijama, sa posebnim akcentom na mala i srednja preduzeća, upućuje na specijalističke kurseve u obrazovne institucije u inostranstvu na osnovu sugestija i predloga naših iseljenika;
- Podstiče razmjenu zaposlenih u turizmu;
- Vrši izradu dokumenata - informatora o ambijentu za investiranje u crnogorsku privredu, sa posebnim benificijama za ulaganje iseljenika, uslovima, pravnom regulativom, podstiče saradnju u smislu zajedničkih ulaganja u postojeće i nove turističke proizvode i infrastrukturnu bazu Crne Gore: hotele, turistička naselja, marine, golf terene, skijališta, etno sela i sl;
- Podstiče učešće predstavnika iseljenika u delegacijama Crne Gore tokom medjunarodnih posjeta kao i u okviru prezentacija Crne Gore na predstojećoj prestižnoj svjetskoj izložbi EXPO u Milanu i Olimpijadi u Brazilu, kao i na drugim globalnim dogadjajima;
- Informiše iseljenike o ponudi hotelijera, turističkim paket aranžmanima, izletima i drugim sadržajima;
- Organizuje studijske grupe predstavnika iseljenika u cilju upoznavanja sa aktuelnom ponudom turističkih opština i Crne Gore;
- Organizuje Road Show – obilaske gradova sa najbrojnijimiseljeništvom kako bi se povećalo interesovanje za turističke posjete i biznis saradnju sa Crnom Gorom;

IV AKCIONI PLAN

Akcioni plan za realizaciju ove Strategije je njen sastavni dio. On sadrži predlog konkretnih aktivnosti i mjera, nosioce poslova i rokove za realizaciju. Akcionim planom je predviđeno da se planirane aktivnosti realizuju u okviru redovih poslova iz djelokruga rada nadležnih organa i institucija, za koje se Budžetom obezbjeđuju potrebna sredstva svake godine. Takođe Akcionim planom je predviđeno da se pojedine aktivnosti organizuju putem projekata I da se za njihovu realizaciju traže sredstva od sponzora I donatora.

V PRAĆENJE REALIZACIJE STRATEGIJE I AKCIONOG PLANA

Uprava za dijasporu, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, je odgovorna za praćenje i realizaciju Strategije i Akcionog plana. Uprava za dijasporu će koordinirati aktivnosti i objavljivati relevantne podatke i informacije o ključnim aspektima ostvarivanja Strategije (projektima, dokumentima, domaćim i međunarodnim skupovima, potencijalnim donacijama, konkursima, susretima iseljenika, i dr). Uprava za dijasporu će redovno podnositi Vladi izvještaj o realizaciji Strategije.